СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 17. Джарзі Сіті, Н. Дж., середа, 22-го січня 1936. — VOL. XLIV. No. 17. Jersey City, N. J., Wednesday, January 22, 1936. THREE CENTS

СЕНАТ ЗА БОНУСОВИЙ ЗАКОН

ВАШИНҐТОН. — По три-годинній дебаті сенат ухвалив закон про бонус для ветеранів, що постановляє видання бонусів на дрібні суми, які можна буде вимінювати в почтових урядах. За бонус заявилися 74 сенатори, проти 16.

Принято його так, як він був принятий у палаті послів з двома поправками. Ці ріжниці треба буде вирівняти на конференції представників обох палат конґресу.

Кошти цього закона в сенаті обчислювано на суму від 2 міліярдів 491 міліонів до 2 міліярдів 664 міліонів долярів.

СЕНАТОР БОРА ЗАЛИЦЯЄТЬСЯ ДО МУРИНІВ.

ВАШИНҐТОН. — Прихильники вибору сенатора Бори найближчим президентом Злучених Держав виробили пляни зєднати для нього голоси муринських виборців.

Між іншим сенатор Бора буде старатися дістати для себе заяву признання своєї кандидатури від так званого краєвого муринського конґресу, що збирається в Шікаґо 14-го лютого цього року. Висилає він туди на аґітацію свого головного поплечника, Гемилтона Фиша.

МУРИНИ ПОКЛИКАНІ ДО СЛУЖБИ НА ЛАВУ ПРИСЯЖНИХ.

ДІКЕЙТОР (Алабама). — Перед місцевим стейтовим судом почалася в понеділок нова розправа в так званій скотсборській справі, в котрій прокураторія обвинувачує ґрупу молодих муринів за насилування білих дівчат на залізниці 5 літ тому.

З огляду на те, що найвищий суд скасував був останній присуд як неважний, бо при виборі присяжних суддів до нього відсунено всіх муринів, тепер уже покликано муринів до служби на лаві присяжних. На 100 кандидатів, з котрих має бути вибрана лава, було 12 муринів.

Мурини назагал не проявляли великої охоти служити з білими та на всякі способи пробували від служби ухилитися. Зрештою суд на кождім кроці підчеркує, що мурини нижча раса; суддя не дозволяє муринам сидіти за перегородою, призначеною для присяжних, але на окремій лавці, та, промовляючи до муринів, називає їх „хлопцями".

ЗЛОВЛЕНІ В КОПАЛЬНІ, ЯК У ЗАПАДНІ.

ЛАФАЙЕТ (Колорадо). — На глибині милі під землею наступив у місцевій копальній вугля, званій „Монарк Ковл Майн", невияснений досі вибух ґазів, що завалив дорогу до виходу та відтяв від світа вісьмох майнерів.

На ратунок майнерів вислано великий відділ ратункових робітників, але ці застали стільки землі й скал, обвалених на дорозі, що не мають надії добутися на час до майнерів.

ВИСИЛАЮТЬ ВІЙСЬКО ПРОТИ СТРАЙКАРІВ.

ІНДІЯНАПОЛИС. — Між страйкуючими робітниками сорочкових фабрик Файна й Синів і сторожами фабрик та поліцією прийшло до поважних бійок.

Для здушення страйкарських заворушень викликано війська, які тепер почали ґаздувати в повітах Кларк і Флойд.

Підчас заворушень ранено кілька жінок.

ЗА ВИЗИСКУВАННЯ ІМІҐРАНТІВ.

НЮ ЙОРК. — Федеральний уряд почав кампанію проти визиску іміґрантів з того, що поставив на суд 4 особи: Джейкоба Душкеса, Алберта Шермена, Вінсента Джюсепі й Джеймса Делена за допомогу іміґрантам добувати безправно горожанство Злучених Держав.

ГРАБУЮТЬ НА ГАЧОК МИЛОСЕРДЯ.

НЮ ЙОРК.. — Вилієм Годсон, комісар публичного добробуту, виступив з публичною заявою, що фальшиві милосерні інституції, зорґанізовані леґально на основі стейтового закона, витагають з людей грубі тисячі долярів на фальшиві милосерні цілі.

Три такі інституції, які розслідив міський уряд, добувають у цей спосіб 8,000 долярів на тиждень.

Міський уряд береться до боротьби з такими шахрайствами.

АМЕРИКАНСЬКЕ ПОДРУЖЖЯ НА СУДІ.

МИНІОЛА (Лонґ Айленд). — Перед місцевим стейтовим судом ведеться розправа проти пані Крейтон і пана Апелґейта, обвинувачених за отроєння жінки Апелґейта.

В обороні пані Крейтон виступав на суді її чоловік, заявляючи під присягою, що він переконаний, що його жінка не могла допуститися вбивства пані Апелґейт, своєї найкращої товаришки.

У Місті Мемфис, в стейті Тексас, ведеться розправа проти пані Дейзі Александер Рут, обвинуваченої за вбивство свого молодого чоловіка. Брентон Рут, син духовника з Шікаґо, згинув від револьверової кулі в ночі 3-го листопада минулого року.

БАТЬКІВСЬКА ЗЕМЛЕ!

Батьківська земле, краю коханий,
Всім нам свята Україно,
Для Тебе жити, Тобі служити,
За Тебе вмерти Єдину!

За Твої гори, ниви і море,
За їх довічну свободу,
За Твою славу, честь і державу,
За щастя Твого народу.

22. СІЧНЯ — ДЕНЬ МУЗЕЮ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ

День свята проголошення двох великих історичних актів, 22. січня 1918 та 22. січня 1919 р., є день Музею Визвольної Боротьби України. Нехай на памятку того дня кожний український громадянин і кожна українська громадянка прислужиться загально-національній справі пожертвою в міру своїх достатків — на будову Українського Дому в Празі та на утримання Музею.

Сповненням цього чину українське громадянство найкраще забезпечить існування Музею, що своїми збірками не лише свідчить про тяжку путь, пройдену Українським Народом, але й кличе його до дальшої боротьби за незалежність України.

Сповнімож усі сумлінно цей чин на пошану памяти незабутніх борців за волю й незалежність України!

ЗА ТОВАРИСТВО „МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ":

Акад. проф. д-р Ст. Смаль-Стоцький (в. р.), голова.

Проф. Ст. Сірополко (в. р.), секретар.

БОРОТЬБА ПРОТИ ЗАПАЛЕННЯ ЛЕГЕНІВ.

Стейтовий департамент здоровля нюйорського стейту плянує систематичну кампанію проти запалення легенів. У стейті уряд зорґанізує 70 станцій, у котрих будуть видавати даром сироватку проти цього запалення. Уряд оснує крім цього 77 лябораторій, котрі будуть мати завдання розсліджувати, який вплив має ця сироватка.

БІБЛІЯ ДЛЯ СЛІПИХ.

Британське Біблійне Товариство, що видає біблію у всіх мовах на світі, святкує 100-ліття свого існування. Роблячи підсумки своєї праці, директори товариства стверджують, що воно роздало 117 тисяч примірників біблії, друкованої спеціяльним письмом для сліпих.

ЛЕТОВИЩЕ СЕРЕД ОКЕАНУ.

Німецька Люфтганза розпочала будову третього корабля, що буде летовищем для літаків, які удержують постійну комунікацію з Південною Америкою. Необхідність такого корабля показалася після дволітніх досвідів і обсервацій. Корабель буде готовий у травні ц. р.

ЗАБУТА ДЕРЖАВА.

Недавно один турецький аґроном хотів зробити прогульку до Сан Маріно (ліліпутна держава під протекторатом Італії, що має кільканацять тисяч населення). Та йому не дали візи, бо між Сан Маріно і Туреччиною все ще триває военний стан з часів світової війни. Підчас підписування мира забули, що й Сан Маріно „воювало" з Туреччиною.

ВІДГОМІН ВАРШАВСЬКОГО ПРОЦЕСУ НА ВОЛИНІ.

Як відомо підчас слідства за вбивство міністра Перацького викрито також, що мав бути виконаний замах на волинського воєводу, Генрика Юзевського. У звязку з цим переведено арештування показаних у слідстві осіб і розпочато проти них слідство за приготування замаху на воєводу Юзевського. Кажуть, що вже слідство у цій справі закінчено і внедовзі має відбутися судова розправа. На лаві обвинувачених має засісти кілька осіб, що їх виявило слідство, а крім них іще кілька осіб, арештованих підчас ходу слідства, — за приготування вбивства воєводи Юзевського.

В ПОЇЗДІ ЛЕНІНГРАД—МОСКВА ОБІКРАЛИ ФІНСЬКУ МІСІЮ.

Недавно верталася з СССР делеґація фінського промислового союзу, в якій брав участь полковник фон Вріґт, директор металевого промислового союзу. Між Ленінґрадом і Москвою вкрадено делеґації 25 тисяч фінських марок. Крадіжу доконано, користуючись насонними засобами. Як догадуються, в цім крадіжі йшло головно про записки, які поробили члени делеґації підчас своєї подорожі. Річ у тому, що полковник Вріґт є тісно звязаний з фінською мобілізаційною акцією на випадок війни.

БУДЖЕТОВИЙ ДЕФІЦИТ ПОЛЬЩІ.

В листопаді м. р. буджетовий дефіцит Польщі виносив 28.1 міл. зл., менше-більше стільки само, що в жовтні м. р. (27.9 міл. зл.).

ГРОШЕВА РЕФОРМА В СССР.

В звязку з поголосками про недалеке введення нової монети населення Москви гарячково закуповує товари. Маґазини і крамниці переповнені. Не зважаючи на підвищення цін, публика облягла „торґсін". Ріжниця в цінах така: за товар, що коштує рубель золотом, платять у „Мосторзі" та інших маґазинах 12—18 паперових рублів.

На основі одних поголосок, грошева реформа матиме радикальний характер і буде переведена в короткому часі. На основі других поголосок, ця реформа відбудеться за кілька місяців.

В СОВЄТСЬКИХ ШКОЛАХ.

„За Комуністіческоє Просвєщеніє" (з 8. 12.) подає: В Північному краю, в Західній і Курській області низка шкіл без опалу — а вже морози. В Азівсько-Чорноморському краю школи з повибиваними вікнами, ненаправленими печами, знищеними долівками і стінами. Та найбільша перешкода: по селах і по містах дітвора без обуви й одежі. Одежі нема і ніде й купити, коли навіть батьки дітей мають засоби. Босі на зиму осталися й ті діти, що їм батьки купили обуву, бо ця обува, як показалося, нічого не варта: по кількох днях ходження в ній відлетіли обцаси і підошви.

КНЯЗЬ ПОЛЮЄ!

Власник великих лятифундій, князь Любомірський з Ходорова, на полюванні тяжко пострілив селянина Михайла Іванчука. Іванчука в безнадійному стані перевезено до шпиталю в Станиславові.

ПОМЕР БРИТІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ЮРІЙ V.

ЛОНДОН. — В опівночі з понеділка на вівторок помер у сні король Юрій V. Мав 71 років. Урядував на престолі 26 років. При смертній постелі була вся родина, а приятель короля, архиепископ Кентерберський, що теж був при вмираючім, дав останнє благословенство. Король помер у своїм власнім домі в Сендрінґем, де він прожив найкращі дні свого життя. Селяни цеї невеликої оселі знали вже від кількох днів, що з королем зле, та що зближається кінець. Але держали таємницю при собі, разом з королівською родиною.

Сум у Лондоні й по світі.

Королівську палату Бокінґем облягли маси народу, хоч знали, що в ній нема короля. Всі ожидали бюлетину. А як його вивішено, всі поздіймали капелюхи і мовчки віддавали пошану померлому королеві, який, як відомо, тішився загальною симпатією.

В тім самім часі спущено прапори на знак жалоби по всіх британських кораблях на морях і по всіх частинах британської імперії. Всюди радіо рознесло сумну вістку про смерть короля.

Зі всіх частин світа і від ріжних держав почали надходити кондоленції, між іншими й від Гітлера, себто в імені Німеччини. Це замітне особливо тому, що король Юрій підчас світової війни зложив всі свої німецькі відзначення, як теж зірвав зі своїм німецьким походженням, змінивши назву, що означала його родове походження з німецького роду „Ґановер", на „Віндзор".

В Італії теж забули за санкції й висказують сум з приводу смерти анґлійського короля.

Не був вихований на короля.

Тільки надзвичайні відносини, а то смерть одного престолонаслідника й невилікувальна хороба другого, довели до того, що померлий король став королем. Він був призначений до служби в британській фльоті, куди його віддали, як мав 12 років. У тій службі набув він світового знання, бо пізнав добре цілу імперію. Набув великого почуття дисципліни, точности і совісного виконування обовязків. Ті прикмети залишилися в нього до кінця життя. Не був диплєматом, ні сальоновим чоловіком. Любив просте, родинне життя. Під тим оглядом не подобав на свого попередника, ні на свого сина, що по нім засів на троні.

НОВИЙ БРИТІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ: ЕДВАРД VIII.

ЛОНДОН. — Один король на смертній постелі, а другий на троні. Дотеперішній престолонаслідник, князь Валійський, уже проголосив, що обіймає королівську владу і прибирає собі імя Едварда VIII. Новий король буде проголошений на засіданні парляменту, який мусить бути скликаний згідно з законом в наступний день по смерти короля. Новий король має 41 років і є нежонатий. Отсе перший раз від 1760 року засяде на престолі неодружений король. Від 1066 р. було всього трьох королів, що ніколи не були жонаті: Вилієм II., Едвард V і Едвард VI. І була одна незамужня королева, Єлисавета. Було 11 королів і дві королеви, що як засідали на британськім престолі, то були неподружені, але потім подружились.

Новий король є знаний на цілій земській кулі. Всюди здобув собі великі симпатії. Є повний енерґії й живучости. Знає добре цілий світ. Розуміється добре на диплбоматії. Є противенством свого батька, бо коли батько любив тишину і домашне життя, син любить вічний рух і подорожування.

ВНЕСЕНО ВІДКЛИК ВІД ВАРШАВСЬКОГО ПРИСУДУ.

ВАРШАВА (Польща). — Польська Аґенція телеґрафічна подає, що оборонці засуджених українських революціонерів внесли в приписанім законом часі апеляцію від присуду.

РАДІЮТЬ З ДЕКЛЯРАЦІЇ ЦЕЛЕВИЧА.

ВАРШАВА. — Вся польська преса розписується дуже широко про заяву посла В. Целевича в буджетовій комісії, де він сказав, що сильна польська армія лежить в українськім інтересі. Польська аґенція телеґрафічна рознесла цю заяву по світі, зазначуючи, що це зачинається нова епоха в українсько-польськім житті.

ЦИТУЮТЬ АНҐЛІЙСЬКУ ПРЕСУ.

ВАРШАВА. — Польська аґенція телеґрафічна подає, що „Ди Менчестер Ґардіен" помістив дуже знаменну статтю, в якій заявляє, що Польща завернула до лібералізму, оперлася рішучо на Лігу Націй та взялася до направи українсько-польських відносин, до яких не допускала у великій мірі теж акція Української Військової Орґанізації.

КІПЛІНҐА СПАЛЕНО.

ЛОНДОН. — Тіло Родярда Кіплінґа, славного анґлійського поета, таки спалено, згідно з волею померлого. В пятницю зложать його в національній святині у Вестмінстер Абі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

За кожду зміну адреси платиться 10 цент.ві

З Канади належит посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

22. СІЧНЯ

Є дати в історії людства, чи поодиноких народів, які властиво не потребують ніякого вияснення для грамотної людини, бо вони загально відомі, а знати про них і їх розуміти — належить до вимог примітивної освіти. Такою датою є для українського народу: День 22. Січня, що пригадує нам „Свято Злуки", себто те Свято з 22. січня 1919 року, коли то торжественно й офіційно проголошено на Софійській Площі в Києві злуку обидвох українських республик в одну. Тому саме це свято називаємо Святом Соборної України.

Злуку ту маніфестовано вже й давніше; можна сказати, від самих початків української нам відомої історії. Її заманіфестував Богдан Хмельницький, коли станув під Львовом і коли потім його витали в Києві, теж у січні, 1649 року, як визвольника всього українського народу. Злуку ту заманіфестував кілька місяців по її проголошенні похід українських військ на Київ, похід галицьких і придніпрянських частин, похід, у якім взяли участь вибрані сини з ріжних земель широкої України — від Лемківщини до Степової України. Злуку ту маніфестує наш нарід і сьогодні. Там, на Великій Україні, маніфестують її ті, що мучаться на Соловках чи на Сибірі, й ті, що вже їх замучила та розстріляла червона Москва. На Західній Україні маніфестують її ті, що кілька секунд перед тим, заки заложать їм польські кати петлю, чи як їм проголошують смертні присуди за вірну службу українській ідеї, памятають одно: що треба і в гинуть у той останній мінуті виявити, що вони мучаться і гинуть, але не надармо, бо на те, щоб жила — Україна.

Беручи те останнє під увагу, можна твердити, що тепер ніхто інший, а тільки те покоління, що тепер гине чи мучиться по тюрмах, змагаючи безкомпромісово до здійснення ідеї з 22. Січня 1919 р., дійсно і правдиво відчуває чар і силу цеї епохальної події. Бо воно наповняє формальний і парадний акт живим і геройським змістом, без якого той акт був би зійшов іще на очах тих, що його списували і проголошували, — на ніщо. Оті, що тепер продовжують безкомпромісову боротьбу з ворогами, є одинокими, що розуміють, що проголошений Акт з 22. Січня 1919 р. — це залізний хрест, який не може бути закопаний у землю, а який треба комусь нести, якщо має наступити нове воскресення нації. А нести цей хрест — значить далі боротися, значить падати під ним і гинути — одному, соткам, тисячам, а то й міліонам з вірою, що тою смертю окуплюється життя Батьківщині. Без такого розуміння української справи не буде і бути не може здійснення ідеї з 22. Січня 1919 року. І щастя наше, що маємо таких, що це розуміють, що голосять, що Україна мусить бути

...Країною вірлів,
Залізних велитнів нового покоління,
Що слово їх — наказ, що погляд їх — веління,
Що житимуть для чинів, не для слів.

М. Костишин.

ЧИ НАМ ЗАБУТИ?

Чиж нам забути про ті дні
Вільного лету, перемог,
Що зли́ті в жах слізних трівог
І душу рвуть? О, ні! о, ні!

Безсмертний день не зник, не згас,
Зрив живий в серцях гомонить;
Деспот паде, кордон тріщить,
Мина неволі строгий час.

Минув, минув!... І щож осталось?
В крові лани, могил чимало,
Нові кайдани, ще й до того
Міліони трупів з голоду впали.

Софійський дзвін замовк, мовчить,
Батько замучений спить і спить,
А мати — безрадна у кайданах
Байстрюків нехрещених кормить...

Чиж нам забути вільний зрив
І ці картини дивних див,
Про те, що було, що тепер?...
Та бач, Народ живе, не вмер!

Борнею кривди страшні мстить
З вірою, що трісне ще кордон,
В наш край від Сяну аж по Дон
Свобідна воля загостить

І зійде сонце! А про волю
Загомонить дзвін, мов припів,
І він до злуки ще покличе
Старинний Київ й княжий Львів.

СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ У ВАРШАВІ

ПЕРЕСЛУХУВАННЯ СВІДКІВ.

(З львівського часопису „Українські Вісти").

(37)

Шкільництво.

На запит, скільки в сучасній порі існує шкіл з українською викладовою мовою у львівській кураторії, свідок подає такі цифри: У 1933/34 р. у львівській кураторії було загалом 4,590 вселюдних шкіл. З того польських 2,066, **українських 589**, двомовних 1,935. До цього не зараховано приватних шкіл.

На запит, скільки вчителів-українців мають посаду, свідок подає ось такі цифри: урядовців вищої категорії — 21, категорії „Б" — 116.

Чи є інспектори, того свідок не знає. Вчителів є біля 4,700.

На Волині існує одна середня школа, позатим вселюдних двомовних шкіл є 236, українських шкіл з **польською** викладовою мовою — 6; українських шкіл — 4.

В справі урядовців-українців, що працюють у державних урядах і підприємствах, свідок подає, що має деякі дані з 1934 р. а саме: в центральній владі і подальших урядах працювали 1,407 осіб, у державних підприємствах — 7,348; учителів — 4,707; в ресорті справедливости — 270. Разом 13,732.

Цілу низку запитів оборони предсідник ухиляє.

ПРОТИ ПОЛІТИКИ.

В вязку з тим прок. Желенський зложив таку заяву:

„Вже підчас судового поступовання підкреслив я, що бажанням суду й прокуратора є, щоб не робити з тієї справи — політичної. Я заявив виразно, що ми — прокуратори — вважаємо цю справу дуже вузькою й означеною, виключно як обвинувачення з арт. 97 і арт. 225, чи теж 148 к. к.; іншими словами — це справа про участь в організації й поміч в убивстві і в утечі.

„Високий суде! Не зважаючи на вперті спроби оборони, наше бажання сповнилося. Тепер станув перед судом, на домагання прокуратури, свідок, який зізнає про мін. Перацького і його вчинки як міністра. Свідок послугується тут цифрами, щоб краще зобразити особисте відношення міністра до української проблеми в Польщі. Цей факт намагається оборона використати, щоб ставляти запити, часто політичної натури. Коли, приміром, ставляють свідкові запит: скільки українців занятих у почтовім ресорті, то це, високий суде, ніщо інше, як намагання, щоб ми забули, що ми в суді й уявили собі, що ми може... в соймі. Оборонці хочуть замінити ґратку, перед якою стоїть свідок, на соймову трибуну, на якій зрештою самі хотілиб себе поставити.

„Очевидно, можна на те відповісти питанням: чому покликано свідка Сухенек-Сухецького до суду? Та на це є відповідь: Впрадовж 4 тижнів іде процес, якому імя „Справа вбивства мін. Перацького". І прошу, високий суде! Дотепер не було ще мови про вбитого. Міг би тут станути цивільний позовник і міг би домагатись відшкодування за матеріяльні і моральні втрати. І ніхто не відмовив би йому тоді права насвітлити особу вбитого. Цивільний позовник не зголосився; всежтаки померший був міністром Польщі, а тому цивільним позовником є тут я, як прокуратор, і маю право домагатися, щоб врешті впали тут хочби кілька слів про мін. Перацького. Коли вже цю тему впровадили до суду, то лиш у тому значінні, що йде тут про відношення мін. Перацького до української проблеми й суспільности. Це є слушні й дозволені рамці. Всякі інші — булиб допущенням чужого судові елементу. Тієї розправи не вільно використовувати для політичних цілей.

„Високий суде! Нікому не відбирається можности порушувати політичні теми: йде лиш про те, що не тут у суді є на те місце й пора. Політичних трибун у Польщі не бракує.

„Високий суде! Прошу, щоб при дальших запитах оборони суд оцю засаду узгляднив".

З черги ставить запити д-р Ганкевич у справі відношення мін. Перацького до Лемківщини.

Свідок вияснює, що міністер уважав питання назви — питанням власности даної людности. Міністер уживав назви „русин", однак не боявся сказати теж слова „українець" і в усіх своїх потягненнях стояв на становищі, що є й українець і є теж русин. З цього випливало теж його відношення до Лемківщини. Саме населення називає себе „лемками". Становище міністра до господарських і культурних справ було таке саме, як і до інших національних меншостей.

На запит, яке становище було до москвофільсдва, свідок вияснює, що міністер, знаючи новосандецький терен, зустрінувся там з „руською квестією". Від часу, відколи існує польська держава, — каже свідок, — нема мови про москвофільство; є тільки руське питання.

З черги ставлять свідкові запити д-р Шлапак і д-р Горбовий. Свідок говорить про фінансову допомогу „Сільському Господареві" і „Просвіті".

На запит д-ра Ганкевича відповідає, що родичі дуже часто не мали належного впливу на молодь і часто погляди батьків не відповідали поглядам дітей.

На цьому переслухання свідка закінчено.

Заприсяжений перекладач, Ярославський, складає опінію щодо згідности записків про характеризацію, що їх знайшли в мешканні батька Лебедя, з брошурою, що її доставила оборона.

БЕЗУСПІШНА БОРОТЬБА ОБОРОНИ.

Після зізнань знавця Ярославського забирає голос прокуратор у справі внеску оборони долучити до актів справи мапу української держави, видання Фрайтаґа. Він противний цьому й тому суд цей внесок оборони відкинув.

Опісля відчитано зізнання Дмитра Грицая, адміністратора Академічного Дому, який тепер перебуває в Березі. З тих зізнань виходить, що Грицай не памятає, коли Бандера впровадився до Академічного Дому; памятає тільки те, що Бандеру арештували там 14. червня 1934 р.

З черги проголосив суд постанову, якою рішено долучити до актів опис оглядин і документів, що відносяться до амуніції, ляборaторійного матеріялу й приладдя, друків, кореспонденції, як теж опінії знавців. Рішено теж долучити до актів текст промови мін. Перацького, виголошеної в соймі, в січні 1932 року, далі документи з „архіву Сеника" і відписи стежних листів, розісланих за Коновальцем і Ярим.

З черги заявляє предсідник, що до суду вплинуло подання, підписане підсудним Карпинцем і його оборонцем про переслухання проф. хемії Дзевонського. Це подання суд віддалив.

Предсідник запитує сторони, чи мають іще якінебудь внески до судового поступовання.

Залучники прокуратора.

На це складає прок. Желенський цілу низку документів з проханням долучити їх до справи, а між іншим: числа з 11. і 12. вересня 1931 швайцарського щоденника „Ля Суісе".

Перше число писало за „ІКЦ" про джерела доходів УВО, друге — вмістило заяву Коновальця, мовляв, цей не є командантом УВО. Далі, складає „Бюлетин ОУН" з Женеви, з 1931 р., де ОУН стверджує, що гроші йдуть з Америки. Потім складає прокуратор засвідчення з Ягайлонського університету на обставину, що підсудний Карпинець ні разу не ставав до іспитів, а Климишин лиш раз, і то з недостаточним вислідом. Далі складає прокуратор три письма міністерства внутрішніх справ і заграничних про поїздку Сушка до Америки в 1932 р. До тих письм долучає прокуратор знимки Сушка з поліції й з литовського пашпорту. Долучає теж американсько - польську ґазету „Нови Сьвят", де передруковано „Свободу", в якій виразно говориться про те, що „архів Сеника" є автентичний. Опісля складає документ з процесу Піпчинської в Кракові, на доказ, що там обвинувачені зізнавали по польськи.

Врешті останній документ — це лист апеляційного прокуратора у Львові, де доносить, що згадка в „актах Сеника" про 500 злотих хабаря для присяглих є предметом окремого доходження.

Тому, що оборонці висказали бажання запізнатися зі зложеними прокуратором документами, предсідник зарядив 15-хвилинну перерву.

Внески, чи демонстрації?

Після перерви д-р Горбовий, в імені оборони, протиставиться допущенню доказів із швайцарських часописів, бо вони, невистарчальні. Годиться переслухати названі там особи, при примінeнні приписів міжнародного права. Оборонець вносить, щоби переслухати міністра „Райхсвери" і німецького міністра закордонних справ, на обставину, що УВО користала з фінансової допомоги Німеччини.

Відчитання заяви Коновальця з 1931 р. є недоцільне, бо в тім часі УВО вже не існувала й Коновалець не говорив неправди, кажучи, що не є провідником УВО.

Протиставиться внескові, щоб відчитати документи з воєвідської команди поліції у Львові, що, мовляв, обвинувачені знають польську моу. Натомісць вносить оборонець, щоб переслухати Піпчинську, чи вона зізнавала по українськи, чи по польськи.

Оборонець є проти відчитання інтервю з Завніюсом у „Сегодня"; зате вносить, щоб суд переслухав Завніюса.

Прокуратор Желенський називає внески оборонців демонстрацією і вносить, щоб суд їх відкинув.

Д-р Павенцький вносить, щоб суд, якщо допустить доказ з письма Ягайлонського університету про зложення Климишином лиш одного іспиту, зажадав від фільософічного виділу тогож університету доказу, що Климишин здав там кілька іспитів. Позатим вносить оборонець, щоб суд ствердив у Чорткові, що засуджений там Климишин — це не підсудний.

На те прокуратор зрікається свого доказу з письма університету.

(Далі буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

С., Ню Йорк, Н. Й. — Новий Рік уже минув і тому годі містити вірш, навіть якби і надавався до друку.

І. С., Бофало, Н. Й. — Завжди треба присилати оригінал з того часопису, на який покликуєтеся. Інакше годі нам точно провірити справу. І треба підписуватись під такими заввагами повним іменем.

Франц Коковський.

БАТЬКІВЩИНА КЛИЧЕ

I.

Ледви пустили хлопців зі школи, а Левко зараз побіг додому, щоб прилагодитися до дороги. Годі було марнувати час на дрібнички, коли до села, що в ньому жили Левкові батьки, було чотири милі з хвостом, а ще Левкові, як найстаршому учневі з цього села, припала опіка над трома товаришами, що теж їхали до Вітрилець. Він уже семак, а вони третяки; мусить хтось старший ними заопікуватися. Виїдуть у дванацятій, на четверту повинні бути дома. А ще батько писав Левкові, щоб не гаїтись; непевні тепер часи. На північ від містечка, де була Левкова школа, йшла боєва лінія. Не та зі світової війни, тривка, ціпка, що нераз місяцями на одному місці трималася, а ця пізніша, пливка, що часами з години на годину мінялася. Годі було знати, кого стрінеться по дорозі; люди розказували, що гостинець бував і в цих руках і в тих... Хто зна, кого можна стрінути по дорозі!

Тому то Левко не барився: зібрав, що треба, на дорогу, позбирав та припильнував, щоб його товариші на дорогу прибралися, запакувалися вчетверо на сані, візник окутав їх бараницею і — гайда в дорогу.

II.

Пронизливий вітер з морозом гуляв по світі. Цілував почервонілі від холоду личка хлопців, всверлювався під теплу одіж, під бараницю. Коні, що в місті добре припочали, гнали скоро знайомою дорогою: їм також хотілось якнайскорше бути вдома, в теплій, огрядній стайні. Нековані полози санок совгалися по снігу, що мягко, грубим килимом вкрив дорогу; хлопцям миготіли тільки перед очима придорожні стовпи та дерева, ніби самі тікали від них десь назад.

На закруті дороги затемнів ліс.

Високі смереки окутали своє віття снігом, денеде тільки зпід снігового сповиття виглядало на божий світ темно-зелене чатиння гиль. Ніби цікаве око дитини, що в зимовий день заглядає крізь замерзлі шибки вікон, щоб подивитися, що діється на дворі.

А там — далі видно було високі безлисті, почорнілі буки, ще дальше березовий гайок зливався своєю біллю з кольором снігу, що його зима застелила в лісі.

У лісі почав візник спинювати коні. Не пускав їх чвалом, як перше.

— Що сталося? — питає Левко.

— Треба поволі, — каже візник — а то можна біди напитати. У ліс заходять стежі, часами наші, часами їхні, спинюють, провірюють, хто, чого та де їде. Не станеш відразу — стріляють. А як станеш, коли коні розженуться?

Якийсь пронизливий холод стряс хлопцями. Не той від морозу, а інший. Такий, що аж до глибини душі пронизує. Їх можуть переймити чужі стежі, можуть не пустити додому, на Святий Вечір. Левко бачить, що хлопцеві, що сидить проти нього, сльози напливають до віч.

— Ти чого? — питає ніби суворо, хоч і йому самому трохи ніяково на серці.

Аж умент приходить друга думка, веселіша.

— А може стрінемо нашу стежу? — питає вже голосно.

Очі хлопців блестять радісно. Вже зник страх, розвіялася непевність. Кров зачинає живіше кружляти в жилах. Кожний хотів би бодай здалека глянути на своїх.

III.

Стали вже доїздити до березини, як десь далеко-далеко почули гомін стрілів. У чистому, морозному повітрі цей гомін нісся ясно, скоро, а тихий ліс поглочував його, щоб умент вернути його сильним відгомоном.

Візник відвернув голову до Левка та подивився значучо на нього.

— Що це? — питає Левко.

— Бються...

— Де?

Візник знизав плечима.

— Десь далеко...

Підганяє коні, санки блискавкою мчать по дорозі. А гомін стрілів усе ближчий. Хлопцям здається, що вони чують гомін битви. Але це мабуть їм тільки здається; вониж уже виїхали за ліс, на рівнину. Як далеко глянути оком, видно тільки білий ковер снігу, що іскриться під промінням заходячого сонця, і більше нічого. Тільки гомін стрілів змагається. А побіч клекоту рушниць та скорострілів чути часом глухий рев гармат.

Візник жене коні, щоб скорше втекти з небезпечного місця. Битва може пересунутися, одна чи друга сторона переможе, а ліс — добрий захист для стрільця. І хлопці теж постулювалися докупи і їм хочеться дуже знайтися вже вдома, при теплій печі, в батьків.

— Їдьте, їдьте! — прохають візника.

IV.

Ще миля-півтори дороги і кінець.

Аж нараз:

— Стій! Хто їде? — паде різький запит.

Візник здержує коні, хлопці налякано розглядаються довкола. За хвилину всміхаються спокійно.

— Це наша стежа! — каже Левко.

Але це не стежа! За хвилину із закруту дороги висувається відділ стрільців. Дула рушниць блестять у проміні заходячого сонця, під засніженими мазепинками видно здорові, всміхнені, морозом розкрашені лиця.

Кілька слів візника вияснюють справу.

— Можете їхати!—каже командант сотні.

— Пане команданте, хвилинку! відзивається нараз Левко.

— Чого там?

— Що це за стріли?

— Це йде битва біля містечка, що ви з нього виїхали. Противник хоче нам справити Святий Вечір, а ми саме на підмогу йдемо...

— Вмент вискакує Левко із саней.

— Пане команданте, голошуся слухняно добровольцем.

— Що?!

— Прошу мене взяти з собою...

Командант міряє його недовірливо очима.

— Ти ще молодий...

— Ні, пане команданте! Там, де Батьківщина кличе, нема ні старих, ні молодих.

Хвилина надуми і теплі слова команданта:

— Добре! Дайте йому запасний кріс!

Гарячково вспокоює Левко своїх товаришів та візника, гарячково пише на клаптику паперу кілька слів та каже візникові передати їх батькам.

А за хвилину сотня стрільців уже скрилася в темному лісі. З ними й Левко.

V.

Панотець ходить від одного вікна до другого, виглядає підводи з сином.

— Щось забарилися, міркує.

Нараз затупотіли коні на містку, перед хату заїхав візник із порожніми саньми.

— Ага! — міркує панотець. — Левко певно пішов коротшою доріжкою, щоб нам зробити несподіванку.

Але Левко не приходить. Нараз у кухні зчинився крик; побіг туди панотець. А там його дружина руки ломить, побивається, плаче...

— На, читай! — каже крізь сльози.

Панотець бере з її рук помняту карточку, читає, на мент морщить чоло, але по хвилі очі його випогоджуються.

— Щож, трудно, — Батьківщина кличе!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

СУД БЕЗ ДОКАЗУ?

Відложення виконання кари смерти проти Гавптмана дало нагоду німецькій пресі розписатися про справедливість присуду, про американську судову процедуру й інші подібні питання.

Про питання справедливости присуду розписався широко націстичний орган „Дер Фелькіше Беобахтер". Каже, що безпосереднього доказу на те, що Гавптман викрав і вбив дитину Линдберґа, не було, що ціла розправа й присуд спираються на здогади, а ці не можуть задоволити справедливої людини. Публична опінія мусить мати певні докази.

Так власне говорить публична опінія про „чистку" в націстичній партії при кінці червня минулого року.

ЯК КОМУ.

Інший націстичний орган, „Дер Анґріф", говорить з цього приводу про ріжницю між американським і німецьким судівництвом.

„Анґріф" каже, що Гавптман сидить у тюрмі й мучиться вже цілий рік. Чи не краще було би зробити з ним по німецьки? Засудити скоро й зрубати чим скорше голову.

Можливо, що це було би й краще — „Анґріфови". Але Гавптманові?

НІМЕЦЬКА СТАЛЬ І АМЕРИКАНСЬКА ВОДА.

„Ню Йорк Таймс" доносить з Морґед Сити, в стейті Норт Каролайна, що при будові портового причалу в тому місті почали вживати сталі, спроваджен̆ої з Німеччини.

Каже телеґрама: „Вбивають німецьку сталь в американські води".

Що сталь, яку зроблено в Німеччині, названо німецькою, це ще можна зрозуміти. Але чи не задалеко посувається ґазета, як кричить проти вбивання німецької сталі в американські води?

Невже німецька сталь в американські води не полізе, або почне там скорше ржавіти, ніж у німецькій воді?

„ЧУЖИНЕЦЬКА СТАЛЬ".

В іншому місці тої самої новинки говориться:

„Робітники, що спершу думали протестувати проти вживання чужинецької сталі, занедбали виконати свої погрози".

Значиться, як хто хоче, щоби в американські води не вбивано чужинецької сталі, той не повинен спускатися на робітників. На цих людей не можна покладатися. Треба держатися „Ню Йорк Таймсу".

ЯКОЇ ПАРТІЇ СТАЛЬ?

Свою новинку „Ню Йорк Тамс" затитулував:

„Почали вживати націстичну сталь у Каролайні".

Цікаво, коли німецька сталь стала націстичною. Невжеж вона признавалася до демокритичних поглядів за ваймарської републики, а до монархістичних за панування Гогенцолернів?

ЧИ СТАЛЬ МАЄ ХАРАКТЕР?

Як сталь, що її зроблено в Німеччині за націстичного уряду, „Таймс" називає націстичною, то як назвати сталь, що її зроблено ще за републики, або за монархії, а продано до Америки аж тепер, за третьої імперії?

Хіба поступити з нею так, як цей капітан, що на гробі своєї жінки написав: „Пані капітанова", а як його піднесли на вищий ступінь, то він казав витерти на гробі той напис і замісць нього написати: „Пані майорова". Як він знову аванзував, то велів написати „Пані полковникова", а накінець „Пані ґенералова".

НОВИНКА Й СТАТТЯ.

Якби „Таймс" хотів написати в новинці всі факти й нічого більше, тільки факти, то він був би написав: При будові причалу в Морґед Ситі, Норт Каролайна, вживають сталі, котру спроваджено з Німеччини. Робітники думали проти цього протестувати, але не протестували.

Уже тут були би всі факти. Не булоб, очевидно, висказаної думки, що американці не повинні спроваджувати сталі з Німеччини, але чи це належить до новинки? Чи спроваджувати, чи не спроваджувати, це вже не факт, а думка, питання опінії, питання політики.

Для висказування політики, опінії, думок, служать у газеті статті. Отже й „Таймс", як хотів сказати, що американці не повинні спроваджувати сталі з Німеччини, повинен був сказати це явно-славно окремою статтею.

ГОРОХ З КАПУСТОЮ.

„Таймс" цього не зробив Він статті не написав, але написав новинку, а новинку вже обробив так, що вона подає не тільки факти, як новинка повинна подавати, але й річи, які не є фактами, отже належать властиво до опінії, до статтей.

І як він зробив це? Він пише, що хтось збирався проти цього протестувати, і в цей спосіб підсунув, що так і треба було зробити. Кажучи, що робітники, котрі збиралися були протестувати, занедбали виконати погрозу, він підсуває ще сильніше, що вони повинні були виконати погрозу, бо слово „занедбати" (фейл") це осуджуюче слово.

Далі „Таймс" ужив про сталь, спроваджену з Німеччини, цілу низку визиванок. Як називає її німецькою, то це ще звичайна річ, хоч і тут уже промовляється до чувства ненависти деяких кругів Америки до всього, що німецьке, ненависти, що походить іще з часів війни. Коли це ще оправдане й може бути зовсім невинне, то вже тяжче це сказати про слово „ейлен". В Америці цього слова звичайно вживають тоді, як хочуть розбудити почування ворожнечі американців до всякої чужини. Вже найменше оправдання має називання цеї сталі націстичною. Це вже зовсім виразний заклик до ненависти деяких кругів Америки до націстичної партії й уряду.

Кождий з тих арґументів бере під увагу тільки чувства. Ні один з них не бере під увагу розумового арґументу. Ні один не промовляє до ума; кождий тільки до чувства. Та ще до яких чувств? До чувств ненависти, нерозумного упередження, безглуздої ворожнечі.

Чи може таке писання розвивати читачів?

ЧОМУ ТАК ПИШЕТЬСЯ?

У цей спосіб, як написано цю новинку, пишуть звичайно дешеві ґазети. Розумніші або амбітніші ґазети ставлять для себе вищі вимоги. У статтях вони пишуть, що їм подобається, але в новинках подають тільки факти, й нічого більше, як факти. Як каже „Манчестер Ґардіен", що під цим оглядом світить прикладом усьому світові. Висказуй у статті погляди, які хочеш, але новинка — це свята, ненарушна річ.

Куди належить „Ню Йорк Таймс"? Треба йому признати, що він хоче належати не до дешевих ґазет, але до цих кращих ґазет, що знають, що новинкарські стовпці святі, що в них повинні бути факти, всі факти й нічого більше, як тільки факти. Чи не критикував „Таймс", наприклад, націстичних ґазет за мішання фактів з опініями й політикою? Чомуж він пішов на таку політику, яку він осуджував в інших?

Як „Таймс" не написав статті про те, що не треба спроваджувати сталі з Німеччини, то чому він цього не зробив? Невжеж боявся написати таку статтю? А як боявся, то кого боявся? Невжеж Німеччини, націстичного уряду? А як „Таймс" боїться Німеччини або націстичного уряду, то пощо тоді заставляти інших, щоб вони воювали проти Німеччини чи її уряду? Пощож тоді загалом висказувати скрито цю думку, якої не мається відваги боронити явно й славно?

Такі річи можуть прийти на думку читачеві такої новинки. Чи це розвязує справу? Чи це приносить комплімент ґазеті?

СОБОРНИЦТВО.

Раз на рік — 22-го січня
Я соборність земель бороню:
В свою мову палку, патетичну
Не жалію додати вогню.

Цілий рік маю далі вже спокій,
Не роблю з того жадних турбот,
Відчуваючи в думці глибокій,
Що свого я села патріот.

Що сусідні села й повіти
Не обходять мене вже нічим,
Що про них турбуватись, боліти
Булоб справді наївно-дурним.

Ну, а землі, ті землі стокляті...
Щож зробити для них можу я?
В моїй власній, соборницькій хаті
Одинока соборність моя!

Буй Тур.

ІТАЛІЙСЬКІ ПИСЬМЕННИКИ І ВІЙНА

Папіні, Д'Анунціо та Марінеті.

Старий уже літами Ґабріеле Д'Анунціо (одні кажуть, що він уже здивачів, інші впевняють, що він усе ще бодрий духом) одушевлено привитав війну проти Етіопії. Цього по Анунцію і можна було сподіватися. Відколи в травні 1915. року Анунціо виголосив палку промову за участь Італії у війні проти Австрії та Німеччини, геть перемінивсь у воївника третьої Італії. Военні лаври не дають спокою Анунцієві. Із своєї віллі над озером Ґарда, куди скрився, як упевняють, перед гамором світа та людьми, щоб доживати в спокою останні дні життя, слідкує за світовими подіями. Заохочує Італію до нових подвигів, оголошує „посланія" італійцям, у яких взиває їх, щоб ішли слідами Мусолінія. І колиб не літа, цей поет і летунський ґенерал скинув би „чернечу" рясу та полетів би над етіопські гори.

А так цей поет обмежується до того, що пером помагає Мусолінієві закріплюватись Італії над Середземним морем. Першу стрілу Д'Анунціо випустив проти „Перфідного Альбіону". Ледви чи хто колинебудь зібрав стільки доган в одному письмі, ледви чи хто так жорстоко осуджував великий цивілізований нарід, як Д'Анунціо Анґлію. Опісля проголосив зазиви до італійців, щоби видержали аж до перемоги. Колиж стали збирати золото на державний скарб, Д'Анунціо дав м. і. свою золоту медалю та золотий меч, який йому свого часу подарували американські італійці.

А як протест проти санкцій післав Д'Анунціо Мусолінієві „посланіє" під згучним заголовком „Нон долет". Це нова пісня у прозі проти Анґлії. Д'Анунціо закидає анґлійцям їх завоювання за часів королеви Вікторії та погорду британського льва для туземців. У цій пісні виявляє Д'Анунціо також апетит на югославську Дальматію.

Далі згадує, що писали анґлійці про Італію підчас світової війни та закидає їм невдячність.

Марінеті, футуристичний поет, також привитав війну Італії проти Етіопії. Це і зрозуміле, коли візьмемо під увагу погляди Марінетія про значіння війни в житті народу. Футуризм від свого початку голосив акцію, боротьбу, а навіть війну. Тому то Марінеті привитав похід у Лібії в 1912. році. Футуризм, каже Марінеті, це предтеча фашизму. У торінській „Ґазета дель Попольо" Марінеті помістив маніфест про „Космічну потребу війни". Це ґльорифікація війни та вимог експанзії для італійського народу. Війна впливає наче принука, наче впорскнення лікарства, а це потрібне для всякої нації — каже представник футуризму. Розвиток народу, повного життевої сили та здібности, як італійський, вимагає кольоніяльного поширення, якого потрібно для виладування енергії, безупинної боротьби проти людей, природи та комах... Марінеті оспівує тенк, літак, панцирне авто!

Вкінці, щоби потвердити і ділами своє одушевлення для війни, Марінеті зголосився як доброволець до Східньої Африки та пішов на фронт.

Та ні Д'Анунціо, ні Марінеті не задивував так світа одушевленням для війни, як задивував Джованні Папіні. Хто читав Папініеве „Життя Ісуса Христа", не міг і подумати, щоб його автор міг прославляти похід проти Етіопії. Тимчасом Папіні рішучо станув на боці письменників, одушевлених війною. Заявився проти тих, що санкціями бажалиб присилувати Італію, щоб забралася з Етіопії. І він обурюється на Анґлію. Обвинувачує Анґлію в меркантизмі. Коли не хочете наших овочів, нашого мармуру, нашої сірки, нашого шовку — не даватимемо вам і наших ітелектуальних продуктів — заявляє Папіні (натяк на те, що Анґлія зробила виняток у санкціях супроти творів італійських письменників, журналістів і композиторів). Папіні пригадує Анґлії, що ще не звернула міліона фіоренів, які фльорентійські банкирі в 1389. році позичили анґлійському королеві Едвардові III. І з легкою іронією говорить про нарід, який потребує денно пять разів сідати до столу, щоби наїстися. Італійці, впевняє, вдоволяться й одною скромною їжею на день.

Д'Анунціо, Марінеті й Папіні представляють у літературному житті Італії три зовсім ріжні напрямки, три провідні думки у фільософії мистецького творення. Найглибший безсумнівно є автор „Життя Ісуса" — Папіні. Та всі три вони сьогодні вживають свого пера для послуг держави, всі три беззастережно помагають Мусолінієві в його політиці експанзії. Це доказ, що фашизм зумів — бодай у своїй заграничній політиці — накинути свої погляди і великій скількості літературної еліти.

ҐЕНЕРАЛЬНА РЕВІЗІЯ СПАДЩИНИ МИНУЛОГО

Короткий час минув від смерти маршала Пілсудського, а в усій польській пресі зачався ґенеральний перегляд його спадщини, спадщини його урядів. І то на всіх ділянках життя. Зачалося від найважнішого: від перегляду власних кадр, кадр ґрупи, яка стала при кермі правління. Отже преса, і то навіть санаційна, голосно доводить потребу... **чистки.** Цілком на большевицький спосіб доказує, що в правлячу верству вслизнулося багато людей, що нічого спільного не мали з „ідеольоґією маршала", що пришилися до правлячого табору лише з мотивів особистих, карієрницьких, та що від тих небажаних елементів треба ґрупу очистити...

Як це нам нагадує крики большевицької преси про „контрреволюціонерів", які підступом увійшли в комуністичну партію (хоч сиділи вже там літами) і на яких нагло полапалися, що це не комуністи, а вороги Леніна і його діла... Як ця „чистка" нагадує большевицькі арґументи, які в таких випадках висували той або інший непохвальний учинок, довершений кандидатом на викинення, хоч про той учинок прекрасно знала партія давним давно. Це просто шукання жертвенного козла, який має заплатити в очах населення за неповодження цілого механізму, цілої партії чи ґрупи.

Дальше йде крик проти цілого так званого „державного виховання". Потворилося маса орґанізацій — серед шкільної молоді й університетської, маса „самочинних" орґанізацій культурних, політичних чи економічних для підтримки намірів уряду, і щож вийшло? Тепер преса доказує, що всі ті орґанізації були покликані бюрократичним способом, без волі, а часом проти волі суспільности; що в тих орґанізаціях властиво нічого не робилось, опріч дефіляд і парад; що часто ті самі люди належали до тих самих орґанізацій; що вступали до них під примусом льокальних влад, і то навіть до „гарцерства", до пластунів польських, бо і там ішли не з ідеї, а шукаючи відповіди на питання: „Що мені з того прийде?" Недавно старий провідник скавтового руху в Польщі, ще зперед війни, нарікав, що давніше без примусової державної опіки, без „паньствового виховання" молодь була ідейніша і серед неї було більше „паньствовців", ніж тепер...

Дальше йдуть нарікання на те, що завмерла всяка суспільна ініціятива. Особливо плаче тут преса ендецька, бо, мовляв, убивши цю приватну суспільну ініціятиву, уряд витрутив у суспільности єдину ефективну зброю для боротьби з „побідним походом українства".

Дальше йдуть нарікання, що, звязавши економічну ініціятиву одиниць і суспільности, уряд не дав тій суспільності окріпнути економічно і внаслідок того потерпів скарб. А убогий скарб не може, як давніше, підтримувати „польськости" на „кресах"...

Дальше йдуть нарікання на збюрократизовану пресу, бо маса незалежних орґанів у той чи інший спосіб перестали виходити, або перейшли в руки урядових кругів; що збюрократизована преса не стоїть на високім рівні, і т. д.

Одним словом, іде ґенеральна ревізія спадщини травневих урядів. А попереджає її (про що вже я писав вам) полєміка на тему: чи табор маршала мав свою власну ідеольоґію, чи не мав? І переважна більшість полемістів схиляється до думки, що мабуть не мав...

Польща вступає в новий період, коли на ґвалт шукає нових метод державної праці, нових консолідаційних ідей.

Нашим завданням у такий момент не йти шляхом **УНДО** і **Нової Зорі,** лише виробити свою власну консолідаційну і кристалізаційну ідею. Це пекуча проблєма дня галицького життя. Не зважаючи на всі труднощі, життя не настроює нас у ніякім разі песимістично, а скорше — оптимістично.

МАНДРІВКА „ЗЕМСЬКИМ РАЄМ".

Чому етіопці звуть свою країну земським раєм. — Враження з мандрівки німецького вченого.

Ще заки почалась італійсько-етіопська війна, промандрував німецький учений Герман Порден усю Етіопію. Тепер цю свою мандрівку описав в окремій книжці. В одному розділі оповідає Порден таке:

Багато днів мандрували ми дорогою до Ґондару. Годі це було назвати справжньою дорогою, бо нею могли йти лише верблюди й осли. Мандрівка нашої каравани цією частиною тревала повних три тижні. Етіопію годі назвати заселеною країною, бо часто цілими днями не подибали ми ні одної людської оселі. Від Аґарду до Ґондару стрінули ми всього три етіопські каравани. Одна каравана складалася із сто мулів, що несли на спині великий тягар — суху шкіру, призначену на продаж в Европі. Три юнаки вели цю каравану. Не боялися опришків. До Масади будуть іти довго, а вірять, що по дорозі не стріне їх ніяка неприємність.

Подорожувати Етіопією не дуже приємно. Дорогою, якою ми йшли, на всі боки простягалися високі й густі кущі та колючі дерева, що утруднювали нам продиратися. Я і вся моя каравана були подряпані по лиці й руках. Спека ввесь час була страшна, майже нестерпна. Та це пекло не тревало довго. За три дні вийшли ми на велику рівнину, повну гарних пільних цвітів. Тут простягався справжній райський краєвид. Тепер я бачив, чому етіопці гордо звуть свою країну „земським раєм".

Ми проходили попри великі й широкі плянтації бавовни. Етіопці люблять плекати бавовну, одначе мають з того малі користи. Свого засіву не можуть продавати, бо нема доріг і возів, якими бавовну моглиб доставити до першого базару. Тут працюють „невільники", а їхгосподарі поглядають на них із жалем, бо знають, що то безкорисна праця.

Трохи пізніше пішли ми в південному напрямі, приближуючись до озера Каза. Це незвичайно врожайна околиця. Тут мужикові не треба плуга. Дощ розрие в липні та серпні землю і зерно кидають без орання. Жнива багаті й добрі.

Тут простягаються великі й багаті овочеві сади, які без якогонебудь плекання дають рекордовий збір. У цих околицях людям дійсно не треба працювати. Все, чого їм треба, природа дає подостатком.

Риболовля по ріках і озерах дає все дуже багато риби. Треба лише раз закинути сіти, а більша родина цілими днями може жити самою рибою.

Кожна дитина в Етіопії може їсти меду скільки хоче, бо меду тут стільки, що аж викидають його. А яєць також так багато, що викидають. Овечого сира роблять так багато, що годі зїсти. Вивозу нема.

Етіопці не люблять варити та майже все їдять сире. Найрадніше їдять сиру курятину.

Коли хто в цьому „раю на землі" забажає трохи холоду, потребує лише піти з караваною в гористі околиці. Верховина дає чудовий холод і відпочинок. Тут літо нараз перемінюється в зиму.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 13. січня ц. р. зістав убитий при роботі в майні **Йосиф Височанський,** член бр. св. Кирила і Методія, від. 86 У. Н. Союза в Олифанті, Па.

Покійний родився в селі Височько Вижне, повіт Турка, Галичина. До Америки прибув в 1910 році. Тут оженився і поселився на постійне в Пеквіл, близько Олифанту, Па. До У. Н. Союза вступив 1921 р. разом з жінкою. Був рухливий і діяльний член. За кільканацять літ вписав до У. Н. Союза всі свої одинацятеро дітей, де троє найстарших перейшли до старших членів, а інших девятеро іще стоять в молодечім департаменті. Притім Покійний був дуже жертволюбний. Ніколи не відмовлявся від дару на народні цілі. Ті всі прикмети зєднали йому загальну симпатію, так, що на його похорон прибули з Сиракюз, Сентрелії і з усіх ближчих і дальших околиць. Всі вони взяли участь в похороні з дому жалоби до церкви св. Кирила і Методія, де о. І. Ортинський відправив Службу Божу з парастасом, а потім виголосив прощальну проповідь, в часі якої сам і всі присутні в церкві залялися слізми. Покійний лишив тут старшого брата Миколу, осиротив жінку й одинацятеро дітей. Найстарший Михайло має 22 роки, а наймолодшому 6 років.

Всі члени братства св. Кирила і Методія з великим жалем прощають свого доброго Брата і Приятеля.

Нехай чужа земля буде для нього рідною.

П. Саламаха.

Літерат.

— Чим ви займаєтесь?
— Я літерат.
— Якто? Пишете книжки?
— Ні. Вибиваю літери на кальошах.

Мусій Степанчук.

ВЕЛИКИЙ ДЕНЬ

(В 17-ту річницю Злуки Українських Земель.)

Великий День, День Злуки всіх земель:
„Одна, Вільна, Соборна Україна!"
Чи ми діждем коли таких ще хвиль,
Щоб Нація була з нас Нероздільна?

Великий День! Колиж ще Він прийде,
День Єдности, важний, дорогоцінний,
Що нас усіх в одну сімю зведе,
В один напрям, на шлях один, незмінний?

Не прийде Він, як в нас ще є ґрупки,
Як одинці у ріжні йдем напрями,
Як в нас що крок, то ріжні є гадки,
Як братню ми борню ведем між нами.

А прийде Він, День Злуки, в слушний час,
Як ми, в імя упалих за ту Злуку,
На спільний фронт повстанемо всі враз
Й на ворогів підемо рука в руку!

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за грудень 1935 року.

НОВІ ВІДДІЛИ:

Зорганізовано наступні нові відділи: **число 54**, під назвою **Тов. „Січ", в Валінгфорд, Конн, і число 272**, під назвою **Тов. „Згода", в Мейпелвуд, Н. Дж.**

ЗЛУЧЕНІ ВІДДІЛИ:

Віддули 171 і 52 з Голійовк, Масс., злучилися та створили один відділ У. Н. Союза, **число 52**, під назвою **Тов. „Тараса Шевченка".**

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 8. Лозюк Юрій, Нісевич Іван.
В. 22. Бас Марія, Децик Маріянна.
В. 25. Слободян Олена Т.
В. 37. Меглов Бесій.
В. 48. Кривий Анна.
В. 54. Маланчук Мирослав, Дзюба Йосиф, Дмитерко Анна, Маланчук Богдан З., Холевська Марія, Маланчук Віра, Дмитерко Мирослав, Дмитерко Вероніка, Дмитерко Михайло, Дзюба Никола.
В. 67. Керничний Василь.
В. 70 Ясинський Стефан.
В. 71. Іш Зофія.
Б. 76. Бойкевич Марія.
В. 89. Тимуш Григорій.
В. 91. Кріль Володимир.
В. 92. Гриців Текля.
В. 100. Свердан Анна.
В. 102. Сенчина Михайло.
Е. 105. Лемберська Павлина.
В. 109. Антолик Юрій, Солтисик Андрій, Козар Іван.
В. 120 Русинько Андрій
В. 126. Різнов Василь.
В. 127. Качор Ефрем.
В. 130. Мельник Трофим, Студенна Елизавета, Миркун Анна.
В. 141. Бутковська Катерина, Дицьо Юрій, Бутковський Евстахій, Івасюк Юрій, Мороз Ігнатій, Кус ІванВ., Махно Іван, Івасюк Анна, Михалюк Кирило, Дасько Іван, Половай Йосиф, Шепітка Варвара, Квасницька Катерина, Стадник Наталія, Половай Анастазія, Половай Михайло, Стадник Вінцентій, Гавура Василь, Дицьо Анна, Бойко Григорій.
В. 142. Остапчук Едвард В., Фостовська Анна.
В. 145. Сливчук Стефан, Коник Леон.
В. 150. Никорчук Аксентій, Никорчук Василь, Никорчук Іван.
В. 159. Ремез Анна.
В. 169. Газдій Ольга.
В. 175. Круковська Розалія.
Б. 176. Мороз Ольга.
В. 179. Телович Емілія, Телович Марія, Телович Никола.
В. 188. Сохан Анна.
В. 191. Клюс Деонозій, Пітс Антін.
В. 199. Матурняк Гринько.
В. 200. Теслюк Яким, Паращук Евген.
Б. 201. Борецька Марія.
В. 202. Лемко Юлія.
В. 204. Хитрик Анна, Тураш Анна, Франков Стефанія, Франков Михайло, Бучка Ірина.
В. 217. Галушка Юрій, Панков Марія.
В. 221. Мегаль Марта, Бас Петро, Куропась Антонина.
В. 223. Цеплій Данило мол., Венгер Розалія.
В. 230. Суха Марія Ноел, Кучманич Дмитро.
В. 236. Скерпон Володимир, Скерпон Іван.
В. 238. Дацько Петро, Боднар Володимир, Зварич Михайло.
В. 243. Тупиця Марія.
В. 247. Заячковська Марія.
Б. 251. Диркач Марія, Коростинська Марія, Крайник Юстина, Юнич Михайло.
В. 253. Павлів Анна, Лісевич Анна.
В. 262. Фулер Дзамс Е.
В. 263. Соловій Стефан.
В. 272. Школяр Никола, Зелененький Саверен, Литвин Михайло, Залепський Михайло, Стасюк Марія, Дзміль Іван, Добушак Володимир С., Кравчук Бен, Думенько Володимир.
Б. 273. Стронговська Катерина, Марцінюк Фрійда, Марцінюк Дмитро.
В. 274. Сильчак Петро.
В. 276. Фук Зофія, Фізор Марія, Андрусишин Петро, Олексович Никола.
В. 280. Запоточна Анна.
В. 281. Гіль Катерина.
В. 288. Крокош Ванда, Малицький Стефан.
В. 292. Кізель Володимир, Захарійчук Варвара, Олексин Антін, Половай Василь, Попіль Петро.
В. 300. Липка Зофія.
В. 304. Вавріа Андрій, Вавріа Бронислава.
Б. 309. Рочок Володимир.
В. 359. Білоус Катерина.
В. 361. Михалович Меланія, Білоус Юліян.
В. 367. Песько Теодор, Бащук Катерина.
В. 370. Пловак Григорій.
В. 371. Малецький Стефан, Малецький Василь, Порман Ольга.
В. 375. Демчик Стефан, Богдаш Марія.
В. 385. Скрипець Олекса.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Кобак Юлія, Пич Анна, Олесневич Параска, Кобак Петро, Терефенко Юрій, Дзвінчак Петро, Дзвінчак Катерина, Олесневич Юліян.
В. 6. Федів Михайло, Федів Анна, Федів Анастазія.
В. 20. Годяк Анна Анеля, Годяк Никола, Годяк Марія, Годяк Василь, Годяк Йосиф.
В. 25. Авраменко Василь.
В. 29. Ковалевич Семен, Тимець Роман.
В. 33. Демкович Марія.
В. 39. Клиш Никола, Опар Іван.
В. 43. Малинчак Петро, Бабій Агафія.
В. 44. Любянецька Варвара.
В. 50. Савчин Михайло, Савчин Таціянна.
В. 62. Волк Никола.
В. 72. Курач КаролинаС., Курач Іван.
В. 73. Ковальчук Петро, Ковальчук Марія.
В. 78. Косинський Михайло, Маціовська Юлія, Мацик Михайло, Хородська Марія, Ваврашко Антін.
В. 79. о. Журавецький Петро.
В. 82. Старій Йосиф, Шилак Розалія, Ільків Василь.
В. 87. Кіцак Марія, Кіцак Анастазія, Кіцак Никола.
В. 95. Кріль Настя, Кріль Василь.
В. 96. Кемпа Никола.
В. 102. Ендзевич Зофія.
В. 124. Лехкій Михайло.
Б. 130. Лакуста Володимир.
В. 153. Лудинський Василь.
В. 169. Буч Ева, Марак Анна, Марак Матвій.
В. 179. Стецик Станислав.
В. 204. Паламарук Никола, Сокальчук Йосиф, Бартків Петро.
В. 227. Хохляк Михайло.
В. 237. Шпір Катерина.
В. 238. Медвідь Стефан, Галанджій Никола.
В. 260. Проник Анна, Проник Катерина.
В. 276. Сомар Теодор.
В. 277. Сокол Лаврентій.
В. 279. Мазяр Меланія.
В. 288. Крокош Тома.
В. 307. Церковий Андрій.
В. 324. Филипчук Анна.
В. 326. Гнатко Йосиф, Мечниковський Станислав, Гнатко Марія, Саорен Анна, Мечниковський Станислав, Ковалишин Петро, Гнатко Михайло, Ціздак Петро, Гнатко Іван.
В. 341. Завинський Адам.
Б. 361. Лапій Лена, Лапій Володимир.
В. 365. Горват Текля, Горват Марія, Галайда Ілія, Грицай Теодор, Сухеня Андрій.
В. 371. Процик Текля.
В. 390. Бугрин Анна, Бугрин Іван.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 25. о. Захарко Іван.
В. 64. Гайк Басиль.
В. 117. Корчинська Ксенка, Корчинський Никола.
В. 127. о. Сидоряк Евстахій.
В. 132. Шилак Розалія.
В. 137. Савчук Анна.
Б. 147. Зазворський Іван.
В. 165. Корнова Магдалина.
В. 183. Віхорек Михайло, Длугош Павло.
В. 204. о. Журавецький Петро, Гасій Варвара, Гасій Василь.
В. 273. Вайда Анна.
В. 327. Домитришин Дмитро.
В. 367. Швець Басиль.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 87. Нестор Стефан.

ЧИСЛО ЧЛЕНІВ ПЕРЕНЕСЕНЕ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відділ:	Членів	Відділ:	Членів
1.	3	193.	7
2.	4	205.	2
7.	1	206.	9
8.	3	209.	2
10.	4	217.	3
12.	1	220.	2
20.	1	221.	14
39.	3	235.	7
41.	10	241.	3
47.	3	257.	4
72.	1	268.	4
73.	7	275.	3
76.	2	295.	1
86.	1	298.	2
90.	2	300.	2
104.	1	305.	1
106.	3	312.	1
108.	11	321.	2
112.	4	322.	1
114.	3	324.	1
127.	1	327.	1
129.	1	332.	2
134.	8	334.	1
136.	6	336.	9
139.	3	358.	1
142.	2	361.	2
143.	2	363.	8
155.	1	367.	1
162.	1	370.	4
169.	2	375.	1
190.	6	382.	2
192.	1	385.	2

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Раповий Петро, Раповий Михайло, Катанчик Юстина, Катанчик Павло, Ванцьо Константин, Ванцьо Михайло, Новак Фемій, Мацейовський Михайло, Шаршон А. Петро.
В. 6. Пендерецький Іван.
В. 7. Решетар Марія, Томашовський Андрій.
В. 9. Деманович Йосиф, Блашка Андрій, Хомінец Іван, Кормаш Текля, Кормаш Никола, Пелех Анна, Пелех Іван, Галаруз Асна, Панчишин Елла, Хомінець Калина.
В. 20. Білоус Атанасій, Колачинський Йосиф.
В. 29. Най Ігнатій, Кулава Франціішка, Голембеська Марія.
В. 31. Якубів Григорій, Ваванська Марія, Палик Іван, Чачо Ева, Якубів Григорій.
В. 35. Пеленський Михайло, Карабін Ева, Карабін Михайло.
В. 38. Пінчак Анна.
В. 39. Бура Текля, Фішер Анна, Панчишин Павло.
В. 41. Ропицька Перла.
В. 42. Леськів Павлина, Брамовська Анастазія Анеля.
В. 43. Єдинак Анна, Єдинак Дмитро, Фолта Марія, Лагода Василь, Новицький Митрофим, Ладин Анна, Городинський Василь.
В. 44. Боднарчук Петро, Сеник Стефан.
В. 45. Бавриків Марія, Слободян Стефан.
В. 47. Копчак Тереса.
В. 48. Нагребецька Марія.
В. 49. Подлусевич Михайло.
В. 50. Солак Марія.
В. 55. Кіндзерева Антін.
В. 56. Севний Михайло
В 58. Доновяк Павло.
В. 59. Лободинський Стефан, Лободинська Катерина.
В. 61. Шафран Дмитро.
В. 70. Марущак Анна.
В. 74. Булій Марія, Булій Дмитро.
В. 76. Гузар Іван.
Б. 77. Пясек Йосиф.
В. 78. Ґонтарчук Розалія, Затек Іван, Лесяк Петро, Фіняк Яків, Винар Іван, Зятек Катерина, Ґонтарчик Василь.
В. 82. Шилак Іван, Шилак Анна, Пішко Марія, Питак Анна, Шилак Марія, Питак Семко, Шилак Теодор.
В. 83. Миронів Іван, Миронів Анеля, Миронів Марія, Миронів Прокоп, Лабунець Анна.
В. 86. Несавич Петро.
В. 88. Порожник Микола.
В. 93. Барон Юлія.
В. 96. Ручка Пилип, Губіцький Петро, Вольчко Семен, Кінцак Марія, Кінцак Іван, Лацик Матвій.
В. 102. Третяк Никола.
В. 103. Псюк Марія, Псюк Василь.
Б. 104. Кузів Юрій.
В. 106. Данелевич Іван.
В. 112. Лорет Марія, Горак Анна.
В. 113. Філоват Михайло.
В. 123. Годованець Михайло, Пліцка Григорій.
В. 127. Боднар Стефан.
В. 133. ——— Гороховський Антін.
В. 136. Карчмар Анна.
В. 137. Яворська Розалія.
В. 142. Дорош Василь.
В. 143. Запотоцький Михайло.
В. 147. Сивий Марія, Лобус Стефан, Лобус Михайло, Яромій Дмитро.
В. 148. Біленький Іван.
В. 150. Яремій Анна.
В. 151. Франк Нансій.
В. 155. Проц Анна.
В. 159. Піндзола Теодор, Ткачук Анна, Федоришин Анастасія, Сахрин Григорій, Федорищин Матій.
В. 161. Дацько Метро, Коваль Емілія.
В. 164. Лило Анна.
В. 165. Гукало Олена.
В. 168. Галата Стефан, Івонидо Олена.
В. 176. Магнич Стефан.
В. 179. Борисевич Никола.
В. 180. Шпак Анна, Кроський Йосиф.
В. 181. Сусла Петро.
В. 206. Корнелюк Марія, Корнелюк Василь.
В. 208. Стадмир Анастазія, Стадмир Ольга.
В. 219. Круук Лука.
В. 220. Гладкий Іван.
В. 221. Куліш Стефанія, Лісняк Іван, Кобелюх Юстин.
В. 223. Стебелінський Семен, Стебелінська Ксеня.
В. 229. Максим Марія, Дочич Петро, Цурей Стефан, Цурей Катерина, Ціц Михайло.
В. 230. Бендер Ольга, Федорович Ілько.
В. 231. Козицький Іван, Козицька Антонина.
В. 237. Волська Марія.
В. 242. Ілько Марія, Бойчак Никола, Бойчак Іван, Бойчак Михайло.
В. 243. Олещук Михайло, Мушкевич Стеля, Карплюк Стефанія, Онищук Іриній, Грабінський Роман.
В. 247. Босак Володимир.
Б. 266. Сивик Стефан.
В. 270. Салюк Марія.
В. 276. Скрабут Антін, Скрабут Марія.
В. 278. Шваничик Никола, Антонишан Іван, Марич Теодор, Сенюк Іван.
В. 290. Петермак Евгенія.
В. 296. Каліновська Ольга.
В. 298. Шальвіра Анастазія, Шальвіра Никола.
В. 307. Карнаух Онисим, Карнаух Анна, Прус Анастазія, Прус Петро.
В. 318. Шарга Павло, Шарга Катерина.
В. 324. Зінюк Теодор, Зінюк Анна.
В. 325. Ніздропа Катерина.
В. 334. Купчевич Евгенія, Купчевич Мирослав.
В. 335. Чіклуський Данило, Грабіш Михайло.
В. 336. Бакула Антін, Товарницький Василь, Коваль Павло.
В. 345. Кохан Василь.
В. 350. Височанський Олекса.
В. 354. Скіщин Матвій.
В. 361. Цобет Анастазія, Репета Павло, Сидлак Антін, Кикіш Йосиф.
В. 365. Загібайло Олекса, Якубишин Бартко, Стефанов Федор.
В. 367. Микитин Михайло.
В. 383. Поточняк Григорій.
В. 385. Вінценто Іван, Мельниковський Михайло, Віцентій Матвій, Віцента Олена, Дюк Пилип, Федушко Григорій.
В. 388. Чабан Катерина.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 8. Криса Марія.
В. 39. о. Сидоряк Евстахій.
В. 42. Припхан Марія.
В. 79. о. Журавецький Петро.
В. 82. Шилак Розалія.
В. 90. Зановяк Марія.
В. 93. Баворовський Павло.
В. 167. Корнова Магдалена.
В. 202. Стец Ева.
В. 208. Яремко Михайло.
В. 221. Стефанишин Гринько.
В. 225. Греськів Марія, Греськів Йосиф, Греськів Йосиф.
Е. 227. Мушинська Марія, Мушинський Василь.
В. 233. Корчинська Ксеня, Корчинський Никола.
В. 239. Зазворський Іван.
В. 243. Синицька Анна, Синицька Ева, Боднар, Катерина.
В. 245. Гасій Василь, Гасій Барвара.
В. 261. Домитришин Дмитро.
В. 269. Швець Василь.
В. 270. Ґайк Василь.
В. 288. Савчук Анна.
В. 292. Длюгаш Павло.
В. 307. Слободян Іван, Слободян Василь, Слободян Пелагія Орсаґ Марія, Слободян Юрій.
В. 318. Крохмалюк Анна.
В. 377. Галоська Катерина.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС.

В. 87. Нестор Стефан.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ЗІ ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 160. Гірняк Михайло, Гірняк Михалина.
В. 181. Казан Павло.
В. 371. Порман Ольга.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 73. Брикович Антін.
В. 102. Кобиляк Теодор.
Б. 270. Сайчук Ева, Ярош Антін.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ВИПЛАЧЕНИМ ОБЕЗПЕЧЕННЯМ:

В. 148. Веневач Дженетта.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 25. Маційовська Дорота.
В. 52. Бішко Григорій.
В. 57. Корін Ігнатій.
В. 86. Добрянський Іван.
В. 106. Паш Йосиф.
В. 109. Фариняк Іван.
В. 112. Сорока Марія.
В. 120. Козловська Анна.
В. 185. Сембратович Афтанавій, Телех Іван.
В. 195. Куній Стефан.
В. 202. Німець Анна.
221. Мацюк Василь.
В. 230. Федаш Іван.
В. 254. Матейчак Стефан.
В. 300. Березовський Іван
В. 320. Малько Катерина.
В. 336. Федорович Антін.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком грудня 1935 р. було в У. Н. Союзі повнолітних членів	21,004
В місяци грудні 1935 р. принято нових	149
В місяци грудні 1935 р. принято наново	90
В місяци грудні 1935 р. принято з переступ. листами	44
В місяци грудні 1935 р. принято з інших кляс	2
В місяци грудні 1935 р. перенесено зі старого до нового роду обезпечення	207
Разом	21,496
В місяци грудні 1935 р. суспендовано	214
В місяци грудні 1935 р. відійшли з перест. листами	63
В місяци грудні 1935 р. відійшли до інших кляс	2
В місяци грудні 1935 р. перенесено зі старого до нового роду обезпечення	207
В місяци грудні 1935 р. відійшли на безплат. продовж.	4
В місяци грудні 1935 р. відійшли зі зворотом в готівці	4
В місяци грудні 1935 р. відійшли з виплаченим обезп.	1
В місяци грудні 1935 р. померли	18
Разом	513

З кінцем грудня 1935 р. в У. Н. С. було дорослих членів ... 20,983

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д.	на $ 100	1
В клясі А.	на $ 250	14
В клясі А.А.	на $ 500	169
В клясі В.	на $ 750	29
В клясі С.	на $1000	346
В клясі В.В.	на $1500	9
В клясі С.С.	на $2000	3

НОВІ РОДИ.

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	346
В клясі О-1000	на $1000	266
В клясі О-1500	на $1500	3
В клясі О-2000	на $2000	2
В клясі О-2500	на $2500	—
В клясі О-3000	на $3000	—

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	575
В клясі Р-1000	на $1000	420
В клясі Р-1500	на $1500	4
В клясі Р-2000	на $2000	3
В клясі Р-2500	на $2500	—
В клясі Р-3000	на $3000	—

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	403
В клясі Е-1000	на $1000	160
В клясі Е-1500	на $1500	3
В клясі Е-2000	на $2000	—
В клясі Е-2500	на $2500	—
В клясі Е-3000	на $3000	—

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ

В клясі W- 500	на $ 500	717
В клясі W-1000	на $1000	1,865
В клясі W-1500	на $1500	3
В клясі W-2000	на $2000	1

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ ДАВНИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі Т- 100	на $ 100	5
В клясі Т- 250	на $ 250	248
В клясі Т- 500	на $ 500	4,422
В клясі Т- 750	на $ 750	678
В клясі Т-1000	на $1000	9,997
В клясі Т-1500	на $1500	228
В клясі Т-2000	на $2000	63
	Разом	20,983

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 21. Окрепка Анна.
В. 85. Денор Анна.
В. 100. Свердон Анна.
В. 135. Клим Павло.
В. 145. Крамер Василь Едвард, Лаврук Адам Семен.
В. 155. Паснак Петро.
В. 213. Турко Петро Б.
Б. 221. Татарин Марія.
В. 227. Прокопчик Сузанна, Прокопчик Іван, Прокопчик Марія, Шутяк Михайло.
В. 228. Юренко Стефан, Юренко Елисавета, Юренко Михайло.
В. 231. Литвинець Стефанія, Чолей Нансі Марґарета, Петрофф Теодор, Петрофф Михайли, Петрофф Маріясна.
В. 292. Дячун Надія.
В. 301. Николишин Михайло, Чепіль Василь, Ляшок Володимир.
В. 361. Корбетт Нійл, Ковальчук Стефан.
В. 371. Куман Артур Ігор.
Б. 373. Волянський Микола.
В. 385. Сокіл Катерина А.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 6. Федів Микола, Федів Стефан, Федів Катерина.
В. 7. Шолтис Йосиф, Шолтис Павлина, Шолтис Микола.
В. 20. Годяк Йосиф, Годяк Елисавета.
В. 44. Любянецька Олена, Любянецький Іван, Любянецька Марія, Любянецька Ольга.
В. 62. Волк Йосиф.
В. 73. Ковальчук Юлія, Ковальчук Володимир, Ковальчук Іван.
В. 87. Кіцак Михайло.
В. 95. Кріль Настя, Кріль Василь, Кріль Катерина, Кріль Стефанія.
В. 237. Шпір Михайло, Шпір Олена.
В. 288. Крокош Ванда.
В. 326. Гнатко Олена, Гнатко Володимир, Гнатко Анна, Гнатко Василь, Гнатко Іван, Гнатко Данило, Сворен Михайло, Сворен Василь, Мечніковська Вікторія, Мечніковська Бронислава.
В. 361. Кошик Микола, Лапій Анна.
В. 390. Бугрин Флорія, Бугрин Петро, Бугрин Ліліян, Бугрин Данило

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 204. Гасій Володимир.
В. 371. Куман Герберт Мирослав.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Тарас Віра.
В. 5. Сененко Петро.
В. 15. Сорока Марія.
В. 31. Якубів Марія, Якубів Франка, Чачо Йосиф.
В. 41. Морозович Іван.
В. 59. Лободинська Марія, Лободинська Анна, Лободинська Софія, Лободинська Стефанія.
В. 76. Лисько Асна, Лисько Микола, Лисько Іван.
В. 88. Марусик Олена.
В. 92. Кіча Олена, Кіча Іван.
В. 96. Левицький Михайло, Левицька Олена, Кінцак Василь, Кінцак Стефан.
В. 114. Маркович Софія, Маркович Олена, Маркович Марія.
В. 142. Фостовський Михайло, Фостовський Петро, Фостовський Андрій.
В. 147. Лабас Микола, Лабас Розалія.
В. 221. Кулиш Михалина.
В. 223. Венц Олена.
В. 234. Фурґас Катерина, Фурґас Марія.
В. 242. Бойчак Андрій, Бойчак Петро, Бойчок Павло.
В. 243. Мишкевич Григорій, Мишкевич Павлина, Мишкевич Олена, Звік Василь, Ґрабінська Юлія, Ґрабінська Олена.
В. 247. Сенчишин Василь.
В. 257. Костефка Стефан, Костефка Іван.
В. 260. Гарлачка Анна.
В. 268. Ґоршко Стефан, Ґоршко Анна.
В. 278. Сенюк Михайло, Сенюк Анна, Сенюк Олекса, Сенюк Марія.
В. 298. Шальвіра Анна, Шальвіра Марія, Шальвіра Семен.
В. 328. Музика Василь.
В. 336. Коваль Катерина.
В. 342. Сокальський Мирослав, Яцишин Юлія.
В. 365. Якубишин Стефан.
В. 366. Гвоздик Володимир, Волощак Рута, Бесій Патрися.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 93. Баворовська Стефанія, Баворовський Олекса.
В. 225. Греськів Михайло, Ґреськів Іван, Ґреськів Ева, Ґреськів Ірина, Ґреськів Олена.
В. 245. Гасій Володимир.
В. 307. Слободян Дмитро, Слободян Роман.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 8. Лозюк Юрій.
Б. 25. Слободян Т. Олена.
В. 48. Крива Анна.
В. 67. Керничний Василь.
В. 91. Кріль Володимир.
В. 102. Сенчина Михайло.
В. 120. Русинко Андрій.
В. 127. Качор Ефрем.
В. 142. Остапчук Володимир, Фостовська Анна.
В. 145. Коник Леон.
В. 159. Ремез Анна.
В. 169. Газдій Ольга.
Б. 188. Сохан Анна.
В. 200. Паращук Евген.
В. 201. Борецька Марія.
В. 213. Жирій Іван.
В. 217. Галушка Юрій.
В. 218. Клюс Деонизій.
В. 238. Боднар Володимир.
В. 243. Тупиця Марія.
В. 247. Заячковська Марія.
В. 251. Коростенська Марія, Деркач Марія.
В. 253. Павлів Анна.
В. 276. Фік Софія, Фізор Марія..
Б. 280. Запоточна Анна.
В. 288. Малицький Стефас, Крокош Ванда
В. 292. Кізел Володимир, Захарійчук Варвара.
В. 300. Липка Софія.
Б. 359. Білоус Катерина.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 239. Тоганчин Леон.
В. 273. Гриб Іван, Гриб Дмитро, Гриб Лука, Гриб Кароль.

ДІТИ ПОМЕРШІ:

В. 28. Савчук Йосиф.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком грудня 1935 р. було в У. Н. С. дітей членів	8,649
В місяци грудні 1935 р. принято нових	30
В місяци грудні 1935 р. принято наново	40
В місяци грудні 1935 р. принято з переступними листами	10
Разом	8,729
В місяци грудні 1935 р. суспедовано	63
В місяци грудні 1935 р. відійшли з переступними листами	18
В місяци грудні 1935 р. відійшли до старших членів У. Н. Союза	34
В місяци грудні 1935 р. відійшли на безплатне продовж.	5
В місяци грудні 1935 р. померли	1
Разом	121
З кінцем грудня 1935 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	8,608

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 цнт. місячної вкладки	6,914
В клясі 2-ій за 50 цст. місячної вкладки	1,694
Разом	8,608

У В А Г А,

котру кожний відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати й відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени Молодечого Департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за грудень 1935 року суспендованими, якщо бажають бути принятими наново в члени У. Н. Союза, повинні зголоситись до своїх відділів у протягу трицятьох (30) днів від дня опубликування отсього повідомлення про їх суспензу та заплатити залеглі вкладки й інші належитости секретарям своїх відділів. Коли цього не зроблять до трицятьох днів від дня отсього повідомлення, то опісля будуть автоматично виключені з відділу і з Союза та втратять усі членські права, запомоги і привілеї, з винятком тих прав, які є застережені в нових родах обезпечення. Такі самі права й обмеження відносяться також до тих членів, які на протязі грудня 1935 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших правно існуючих відділів У. Н. Союза.

Дано в Джерзи Сіти, Н. Дж., дня 20-го грудня 1935 р.

Дм. Галичин, гол. рек. секр.

RADIO.

БАЛТИМОР, МД.

Українська пісня на Радіо.

В неділю, 26. січня, Український Народний Хор дасть програму українських народних пісень зі стації W.C.B.M., 210 М., 1370 Кс. вполудні від 12. до 12:30, під дирекцією Йосифа Слободяна.

Тунель.

— Алеж цей тунель є страшенно довгий!

— Бо ми сидимо в останнім вагоні.

ДИТЯЧА ПРИСЯГА

(Збірна декламація).

Ми є діти українські,
Хлопці та дівчата,
Рідний край наш: Україна
Красна та багата.

Рідне небо: ясне сонце,
Місяць, зорі срібні.
Рідний нарід: українці,
Всі до нас подібні.

Рідна віра: Свята Трійця
І Пречиста Мати.
Рідна мова: нею вчились
Бога прославляти.

Присягаєм наш край рідний
Над усе любити,
Рідний нарід шанувати
І для нього жити.

Присягаєм рідну віру
Завжди визнавати,
По вкраїнскки говорити,
Молитись, співати.

Як ріка вгору не піде,
Як сонце не згасне,
Так ми того не забудем,
Що рідне, що власне.

Що нам рідне, те нам буде
І красне і гоже;
Присягаєм, що так буде!
Поможи нам, Боже!

Юра Шкрумеляк.

ЩО ЦЕ ТАКЕ ЦУКРИЦЯ?

(Подає д-р Джан Л. Райс, комісар здоровля міста Ню Йорку).

Людина з недугою цукриці не може споживати страв, що включають цукор та крохмаль. В тім полягає ціле нещастя, бо цукор та крохмаль це між іншим найважніша поживa і людський організм терпить, коли не дістає тих складників у харчуванні. Коли хворий на цукрицю споживає цукор та крохмаль, то цукор появляється негайно в сечі, з котрою виходить цей цінний харч з організму. Природньо, що такий хворий відчуває голод, бо його тілесних вимог не заспокоюється. А тому, що цукор дражнить нирки, виходить велика скількість сечі (урини). Для відзискання страти хворий випиває багато води, але проте часто відчуває спрагу. Багато таких хворих скоро тратить на вазі, тому, що організм не дістає достаточного відживлювання.

Читач може завважити, що тут іде мова про крохмаль таксамо як про цукор. В організмі людини крохмалі скоро перетворюються в цукор; фактично це тільки форма, котру клітини тіла людини можуть проковтувати. Між іншим до крохмалевих страв зачисляється хліб, усякого роду зеренні крупи, картопля, буракн, бруква, морква, як теж увесь харч, зладжений з муки, як макарони та тіста. Багато овочів мають у собі крохмаль і цукор. З того буде кожному ясно, що людина, котра не може відповідно вживати цукру та крохмалю для поживи, не має в чім вибирати.

Тому то винахід лікувального середника інсулін являється спасенням для хворих на цукрицю. Через лікування при помочі інсуліну діткнені цукровою недугою люди можуть сьогодні споживати повну та достаточну їжу, навіть таку, що включає певну скількість цукру та крохмалю. Вони більше не мусять голодувати. Фактично, коли хто пристосовується до вказівок лікаря, може виконувати щоденні обовязки нарівні зі здоровими людьми.

У наступній статті розкажу дещо про лікувальний склад інсуліну, котрий уможливлює недужим на цукрицю продовжати здорове й вигідне життя.

ФЛІС.

Марнотравний.

Стрінулися два журналісти і один каже до другого:

— Ти дуже скоро зовсім збіднієш!

— Чому?

— Бо всюди пхаєш свої три гроші.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Сходини 14. відділу У. Н. Союза в Нюарку, Н. Дж., відбудуться в пятницю, 24. січня, в домівці Українського Просвітного Клюбу, при 14 Чарлтон вул., точно в 5. год. попол. Усі члени мусять принести свої книжечки до підпису, як теж місячну вкладку. Члени мусять прийти точно тому, що за одну годину мусимо відбути сходини. На сходинах маємо обговорити багато справ та справу приєднування нових членів. Ті члени, що мають когось на думці, що хоче вписатись до нашого відділу, просимо дуже переказати їм і прибути з ними на сходини. Хочемо бачити, хто з членів дійсно дбає за справу нашого відділу. Не говорити, але більше робити треба, щоб ділом доказувати розуміння справи. — Степан Фік, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 26. січня, зараз по Богослуженню, в гали церковній при Оклей і Райс вул. Обовязком усіх членів є прийти на ці збори. Контроля здасть звіт касовий і будуть інші важні справи. Напоминаємо довгуючих членів, щоб прийшли й бодай по змозі вирівнали свої вкладки і не наражувались на втрату членства в У. Н. Союзі. Уряд на 1936 рік: Микола Гуль, предс.; Гаврило Дацьків, заст.; Михайло Петрів, кас.; Іван Черганий, рек. секр.; Йосиф Коцовський, Василь Гриньків і Панько Гошко, контрольори; Іван Дацьків, фін. секр.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 90, подає до відома, що річні збори відбудуться в неділю, 26. січня, зараз по Сл. Божій. На тих зборах контр. комісія здасть справоздання за пів року, по чім буде вибір уряду на 1936 рік. Кожний член має явитися обовязково і вирівнати свою належитість. Хто цього не послухає, заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол. Просимо родичів уписувати свої діти до У. Н. Союза. — Сах. Болчанський, пр.; Іван Чепа, кас.; Іван Чепа мол., фін. секр.

Єрусалимська шляхта.

— Той Іван, то він хотів мені дати в лице.

— Як знаєш, що хотів?

— Бо якби не хотів, то не дав би...